

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ *Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος (6 Αυγούστου)*

Μεταμόρφωση ή μεταμφίεση;

Το πρόσωπο του δομήτορος της Εκκλησίας μας Ιησού Χριστού αποκαλύπτεται και πάλι στη ζωή μας, αγαπητοί μου αδελφοί, αφού η εορτή της Μεταμορφώσεως, που τιμούμε σήμερα, περιγράφει μια από τις σημαντικότερες στιγμές του επί γης βίου Του• εκείνη κατά την οποία στο Όρος Θαβώρ αποκαλύφθηκε στους τρεις Αποστόλους, Πέτρο, Ιάκωβο και Ιωάννη, η Θεϊκή Του φύση και ουσία. Η εισβολή του Άχρονου μέσα στο χρόνο είχε συμβεί μερικά χρόνια πριν, τη στιγμή της Γεννήσεως και ήταν ιστορικό γεγονός. Η αποκάλυψη του Άχρονου, όμως, μέσα στο χρόνο γινόταν τη στιγμή της Μεταμορφώσεως και ήταν εσχατολογικό γεγονός.

Για τον Ορθόδοξο πιστό στο φως της Μεταμορφώσεως αποκαλύπτεται η εσχατολογική του προοπτική, η σωτηρία της θολωμένης από την αμαρτία εικόνας του, η μεταμόρφωσή του στον πνευματικό κόσμο της Βασιλείας του Θεού. Παραμένει, όμως, στεγνός τύπος και κενό γράμμα, όταν προσεγγίζεται η εορτή με τρόπο θεωρητικό και ακαδημαϊκά θεολογικό ή πρόσκαιρα συναισθηματικό, χωρίς να λαμβάνει προσωπικό – βιωματικό χαρακτήρα. «Είναι χαρακτηριστική η φράση που συχνά επαναλαμβάνει σ' έναν κανόνα της εορτής ο ιερός υμνογράφος: «δηλών ότι οι τω ύψει των αρετών διαπρέψαντες και της ενθέου δόξης αξιωθήσονται». Πρέπει πολύ αυτό να το προσέξουμε, γιατί, δίχως τον ενάρετο βίο και την προσήλωση στον νόμο και στις εντολές του Θεού, κάθε λόγος μας για την Μεταμόρφωση είναι μια φτωχή και φτηνή φιλολογία, χωρίς κανένα πνευματικό βάθος. Τότε το φως της Μεταμορφώσεως δεν έρχεται να μάς ενδύσει με τη μέλλουσα δόξα, αλλά να μάς κάψει για τις αμαρτίες μας, για το θράσος μας και για την υποκρισία μας, πως είμαστε τάχα φιλόφωτοι»¹

Στην περίπτωση αυτή δεν ομιλούμε για την εν Χριστώ μεταμόρφωση της υπάρξεώς μας στην πορεία της πνευματικής μας ολοκλήρωσης, αλλά για την εκούσια μεταμφίεσή μας στο πλαίσιο μιας παραπονημένης και υποκριτικής θρησκευτικότητας. Και ο πειρασμός αυτός είναι υπαρκτός και άκρως απειλητικός, κυρίως για τους Χριστιανούς της εποχής μας.

Το φαινόμενο της μεταμφιεσμένης και όχι μεταμορφωμένης θρησκευτικότητας στους Εκκλ/κούς κύκλους, έλκει την καταγωγή του από τα προχριστιανικά χρόνια. Χαρακτηρίζει τους ανθρώπους που αρέσκονται να διατυμπανίζουν την «ευσέβεια» και την «πνευματικότητά» τους, προβάλλοντας εαυτούς υπόδειγμα προς όλους. Χαρακτηρίζει, επίσης και κάποιους από εκείνους που κατέχουν θέσεις ευθύνης στο Εκκλ/κό Σώμα, που παρερμηνεύουν την αποστολή τους και κρατούν αποστάσεις από τον λαό του Θεού και τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες του. Και στις

¹ Π.Β. Πάσχος, «Έρωσ Ορθοδοξίας», σελ. 54

δύο περιπτώσεις παρατηρείται ανακολουθία λόγων και έργων, καθώς και μεγάλη αυστηρότητα προς τις πτώσεις και τα πνευματικά ολισθήματα των άλλων και απεριόριστη επιείκεια προς τις προσωπικές πτώσεις και τα ίδια λάθη. Μέγα σαράκι η υποκρισία της μεταμφίεσης, λοιπόν, που καθιστά τον υποκριτή άνθρωπο διπρόσωπο και εγωιστή, ευρισκόμενο μακριά από την χάρη και το έλεος του Θεού.

«Η υποκρισία στηρίζεται σε ένα και μόνο αίτιο, που είναι, εξάλλου και το αίτιο κάθε ανθρώπινης πτώσεως, τον εγωισμό. Ο εγωισμός, η επιθυμία της προσωπικής καταξιώσεως, η έφεση προς την αυτοπροβολή είναι, κυρίως, οι λόγοι που οδηγούν στην υποκρισία. Αλλά και η φιλοπρωτία έρχεται να προστεθεί. Η ακατάσχετη, δηλ. επιθυμία να είναι κάποιος πρώτος, είναι αυτή που τον κάνει, πολλάκις, να συμπεριφέρεται υποκριτικά, προκειμένου να πετύχει την αναρρίχηση του και την πρωτιά σε όποιον τομέα ζει και εργάζεται. Όταν ο άνθρωπος επιθυμεί να λέγονται για το πρόσωπό του μόνο καλά λόγια, όταν νιώθει μέσα του κάποιες αδυναμίες και κάποια πάθη να ελλοχεύουν, όταν αισθάνεται ότι κάπου μειονεκτεί, αλλά όλα αυτά θέλει να τα απωθήσει και να τα θάψει, για να φανεί στα μάτια των ανθρώπων ως τέλειος, τότε αρχίζει να συμπεριφέρεται υποκριτικά»²

Αντιθέτως, οι άνθρωποι που βιώνουν την ουσία της πίστεως και την εν Χριστώ μεταμορφωμένη Εκκλησιαστική ζωή, απέχουν από κάθε υποκριτική και μεταμφιεσμένη συμπεριφορά, χαρακτηρίζονται από ταπείνωση, διάθεση αυτοκριτικής, αγαπητικό και όχι κριτικό ενδιαφέρον για τα προβλήματα των άλλων, είναι αυστηροί με τον εαυτό τους και επιεικείς προς τους συνανθρώπους τους. Δεν κομπορρημονούν για την ευσέβειά τους, αλλά κρατούν για τον εαυτό τους την ουσία της Θείας εμπειρίας, αρνούμενοι την πρόκληση των τύπων, που, μπορεί να προκαλεί, ενίοτε, τον θαυμασμό, τον έπαινο και την αναγνώριση των ανθρώπων, πόρρω απέχει, όμως, από την κατά Χριστόν ζωή της ειλικρινούς πνευματικότητας και της ταπεινής αγάπης.

Η μεγάλη Δεσποτική εορτή του καλοκαιριού, αδελφοί μου, ας γίνει εφελτήριο και αφορμή ενδοσκόπησης για τον καθένα από εμάς, προκειμένου να διαπιστώσουμε αν είμαστε Χριστιανοί της Μεταμόρφωσης ή της μεταμφίεσης και, αναλόγως, να επιδιώξουμε την βελτίωση και την κατά Χριστόν πρόοδό μας. Ας μην αφήσουμε την ευσέβειά μας να εκφυλιστεί σε υπερφίαλα και υποκριτικά σχήματα και ας καλλιεργήσουμε την ταπείνωση, που και προσωπικά μάς ωφελεί και τω Θεώ ευαρεστεί. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

² π. Δημήτριος Κατούνης, «Κατακόμβη», Δεκέμβριος 2001, σελ. 177